GAZETA KRAKOWSKA

Nro 23.

ż KRAKOWA dnia 22 MARCA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

— Z *Krakowa* —

Wyiątek z Listu Pasterskiego Biskupa Kartuzyańskiego (de Chartres) *w Gazecie Codzienney Nrze 47 umieszczonego.*

"Nigdy niewidziano na ziemi okropnieyszego, iak w obecnym czasie umysłów wzburzenia. — Nigdy stworzenie z taką przeciw Stwórcy swemu nie powstało zuchwałością. — Bóg naywyższy napiętnował wszystkie dusze znamieniem swoiego światła, i świadectwem wielkości. Obdarzył ie poięciem i rozumem, którym tylko nayglębsza przewrotność przeczyć iest zdolną. — Ztąd to owe powszechne hołdy, ów głos miłości, co się z serc wszystkich wyrywa, a który wdzięczność ludów, do oyca, do dobroczyńcy i naywyższego ludzkiey społeczności Pana odnosi; ztąd owa uległość dla tych wszystkich praw i wewnętrznych istności, co nam odkrywaią użytek i granice naszego rozumu, niemoc naszey istoty, i dziwne obłąkanie duszy tak oślepioney, iż iey się zdaie, że człowiek co nic sam z siebie nie posiada, ma prawo do niepodległości bez granic, takiey niemal, iaka Bogu samemu służy. — Jakże nie uznać, że to uczucie wszystkich narodów i wieków, iest skazówką światła, co nas prowadzić powinno, śladem iego promieni, i że gwałtowne powstanie kilku umysłów, które w iednym wieku radeby zatrzeć i depcą z pogardą wszystkie prawdy uznane i przyięte, nie dowodzi niczego więcey, iedno tylko ich bezbożnego i opłakanego szaleństwa? — Takiem iest przecież smutne wyuzdanie, którego iesteśmy świadkami. — Francyia, co bezwątpienia nierozerwała wszelkiego przymierza z przeszłemi pokoleniami, i z innemi ludami świata, nie pragnie niczego więcey w istocie, iak uiść się z długu każdego stworzenia, i bydź wierną Bogu swoiemu; ale powstało z pośrodka niey kilku Sofistów, chciwych rozgłosu lub władzy, którzyby ią radzi wszelką ceną wydrzeć iey samey, wierze i starożytnym cnotom. — Nie liczni wprawdzie ale nader straszni łatwem zwolenników zwabianiem i bezprzykładnością zepsucia. — Ich nauki w tysiączney wystawiane postaci, narzucaią się ustawicznie umysłom, zasmucaią ie lub upaiaią. — Prawda, mądrość, religiia, otwartość starodawna, żyiące zawsze we Francyi, daremnie odzywać się kuszą, tysiące podstępów, szyderstw, srogich potwarzy, tłumią natychmiast ten głos dostoyny.....

"Z tych to właśnie źródeł, któreby nayczystszemi bydź powinny, rozlewaią się na-

nki zatrute, fatalne dla religii, zgubne dla moralności. — Katedry naukowe wzniesione przez zwierzchność opiekuńczą religii i obyczaiów, rozszerzaią zniszczenie i prąd tego potoku gwałtownieyszym czynią. — Ztamtąd to wynikaią śmiertelne przeciw wierze oyców naszych pociski. — Łączą do nich prawda, nieiakie oznaki uszanowania, oddaią pewne uczczenie; ale te niedostateczne pozory, których iakby umyślnie wyrachowano słabość, zaostrzaią ieszcze bardziey pociski, których gwałtowność sama tylko polityka łagodzi. — W tych to szkołach, słyszeć można, że rozwaga *nie powinna ulegać wierze*, to iest, że rozwaga ma prawo sądzić dogmata, które mamy z Boskiey powagi, że ie zatem może obalać i przeczyć, co iest właśnie niweczyć religiią w samey iey podstawie.

" Tam to nauczaią, że religiia nie może rozwiiać geniuszu i wielkich ludzi twerzyć, bo ma głównie na celu *przegorowanie w umysłach wyobrażeń nieskończoności, konieczności, niewidzialności, śmierci, innego życia*, bo Bog *iest wszystkiem w religii.* — Wyrok haniebny dla wiary naszey; ale który szczęściem upokarzać nas nie może, bo się zuchwale rozumowi i dzieiom sprzeciwia. — Właśnie iakby nauka co powiększa i doskonali wszystkie nasze zdolności, mogła ich szlachetny popęd wstrzymywać, iakby religiia, wynosząca obowiązki obywatelskie, do pierwszego rzędu powinności naszych, nie zagrzewała gorliwości każdego chrześciianina, Monarchy, urzędnika, czy żołnierza, do zapełnienia cichego lub świetnego zawodu, iaki mu Opatrzność wskazała; iak gdyby S. Ludwik, Duguesclin, Suger, Wincenty a Paula, Bossuet, i tysiące imion, któreby tu zbytecznie było wyliczać, nie iaśniały na świecie, i niewymusiły uwielbienia wieków potomnych; nakoniec, iak gdyby należało bydź Ateuszem, lub materyalistą, aby się stać wielkim człowiekiem.

" Tam to wystawiaią religiią, iako entuzyiazm, w którym rozumowanie niema wcale udziału, nadaią iey zawsze postać nędzną i wstydliwą, wloką ią za przemysłem, handlem, chemiią, snycerstwem, i poniżaią tysiącznemi sposobami to uczucie naywznioślejsze ze wszystkich, bo nas podnosi do Boga, i z naywyższą doskonałością łączy. — Tam to uczyniwszy dziwaczny i urojony podział czasów i mieysc, kładą zawsze religiią obok ograniczenia umysłów, obok niewiadomości, niedołęztwa, nieudolności; poświęcaią one iey nayokrutnieyszemu przeciwnikowi, filozofizmowi tegocześnemu, którego tryumfy sławią z uniesieniem poetyckiey gorączki, słowem, tam to poią umysły samą tylko przeciw Chrystyianizmowi oboiętnością, niedowiarstwem i pogardą. „

Z Warszawy d. 13 Marca.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król postanowieniem z dnia 11/23 Lutego, Nayłaskawiey mianować raczył JPana Antoniego Walewskiego, Kommissarza Delegowanego do Obwodu Kieleckiego, Referendarzem Stanu Nadzwyczaynym.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Jmć raczył Nayłaskawiey udzielić ozdoby orderu S. Stanisława:

III Klassy

JPP. Józefowi Wysiekierskiemu, Kommissarzowi Obwodu Łomżyńskiego;

— Stefanowi Boreyszy, Kommissarzowi Obwodu Bialskiego.

— Stanisławowi Kościelskiemu, Naczelnemu Aptekarzowi w Szpitalu Głównym Woyska Polskiego.

IV Klassy

JP. Franciszkowi Schams, właścicielowi Winnicy w mieście Pest w Węgrzech.

Władysławowi Bergoni, Janowi Koch, Antoniemu Stryckiemu, Marcinowi Klimkiewiczowi Karolowi Rettein, Józefowi Szlev, Jerzemu Rywackiemu, Lekarzom batalijonowym, tudzież Franciszkowi Gadomskiemu, starszemu Aptekarzowi w Szpitalu Głownym Woyska.

Deputacyia do rozpoznawania i przyznawania Tytułow Honorowych z grona Senatu wybrana.

Podaie do publiczney wiadomości, iż na mocy szczególnych upoważnień Jego Cesarsko-Krolewskiey Mości sobie udzielonych, tytuł Hrabiego, Augustowi Krasińskiemu, i tytuł Barona, Janowi Puszetowi Majorowi woysk Polskich, stosownie do złożonych przez nich legitymacyi, przyznała.

W Warszawie dnia 11 Marca 1829 roku.

Prezyduiący Senator Wojewoda,
Jenerał Jazdy Hr. *Krasiński.*
Jan *Buczyński.*

Dyrekcyia Mennnicy Królestwa Polskiego.

Podaie do powszechney wiadomości, iż dostrzeżone zostały w cyrkulacyi:

1) Fałszywa Pięciozłotówka z r. 1817, odlana z podłego srebra próby 6tey, zamiast co powinna bydź w próbie 13tey łutów 16 granów; rozpoznać ią można po literach, które szczególniey ze strony popiersia N. Pana są bardzo niewyraźne, iak gdyby pozalewane, w niektórych mieyscach popiersia kolor żółtawy przebiia się, karby na okręgu są nieregularne i nieforemne.

2) Fałszywe Dwuzłotówki Polskie z roku 1824, są odlane z ołowiu pomięszanego z cyną, a zatem łatwe do rozpoznania po kolorze daleko ciemnieyszym iak srebro, po brzęku mniey wydatnym, po literach niemaiących stósowney grubości, a szczególniey po nakarbowaniu na okręgu, które iest nieregularne i niewydatne.

Wzywa się wszelkie Władze Skarbowe i Policyyne do dawania baczności na kurs tego rodzaiu pieniędzy, dla ochronienia Kass i publiczności od szkody, tudzież dla ukarania przestępców.

W Warszawie dnia 7 Marca 1829 roku.

Dyrektor *Bieńkowski.* Kontroller Jlny Karol *Hoffmann.*

Wczoray o godzinie 11tey została złożona sądownie na Ratuszu Głównym Miasta Stółecznego Warszawy stósownie do Postanowienia Nayiaśnieyszego Pana w obecności całego składu Urzędu Municypalnego obligacyia ogólna przez Skarb Królestwa Polskiego Domowi S. A. Fraenkel na Summę 42 milionów złotych Pols: wydana. Z wyższego upoważnienia dopełnił tey czynności JW. Radca Stanu Hr. Plater. Obligacyia ta napisana iest na pargaminie, opatrzona urzędownie pieczęcią wyciśniętą na laku i podpisem Xięcia Ministra Przychodów i Skarbu. Akt prawny zdziałany został przed Rejentem Królestwa Polskiego S. A. Bandtkie.

We wsi Jaxicach, Powiecie i Obwodzie Miechowskim, Woiewództwie Krakowskiem, do funduszu ogólno-religiynego należącey, w urwisku góry krzakami zarosłey ku południowi położony, którey część iest nad parowami głębokiemi, po gwałtownych deszczach w roku zeszłym w miesiącu Czerwcu, dzierżawca tameczny P. Józef Janowski

)2(

przechodząc zastał pod tem urwiskiem znaczną ilość, blisko 15 korcy wynoszą s, kości spruchniałych w brunatnym kolorze, z których części nie można było powziąść pewnego przekonania, z iakiegoby te rodzaiu zwierzęcia były; nie poprzestał wszelako na tem, a pragnąc przysługę zrobić badaczom natury, wezwawszy na pomoc kilku włościan, w mieyscu tem góry, z którego, po oberwaniu się, kości wysypane zostały, w głębokości blisko łokci 20 od powierzchni za usilnem staraniem wydobył z wnętrzności ziemi całą spodnią szczękę, maiącą w swey przestrzeni tylko dwa zęby, to iest, po lewey i prawey stronie. Tak szczęka, iako i zęby są trochę nadbutwiałe; iednakże drugie dokładnie okazuią zupełnie części chrząstkowate przez środek wpoprzek prowadzone, których obszerność każdego z osobna obeymuie na wysokość nad szczęką cali 4 do 5, długość cali 9 do 10, a grubość cali 3 do 4. Z szczęki tey zrobił rzeczony dzierżawca przysługę dla Gabinetu Zoologicznego przy tuteyszym Król: Warszawskim Uniwersytecie przez ręce Kommissyi Rządowey Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego, która podług twierdzenia W. Jarockiego, Professora Uniwersytetu, iest z Momuta, czyli Słonia północnego. — Jest więc rzeczą zasługuiącą na uwagę, iż zwierz ten, którego mieszkaniem iest odległa północ, przebywał dawniey i na naszey ziemi.

Donieśliśmy kilkakroć o naszym rodaku, JP. Tomaszu Tatarkiewiczu, który przez lat kilka doskonalił swóy talent w Rzymie. Ten Rzeźbiarz zwiedziwszy oraz Paryż i inne stolice Europy, wrócił niedawno do Warszawy. Mówią, iż sławny Thorwaldsen powierzył mu dozór nad ukończeniem dwóch Pomników, maiących zdobić stolicę Polski, to iest Kopernika i Xięcia Józefa Poniatowskiego. Wiele rozmaitych dzieł JPana Tatarkiewicza, chwalonych przez nayznakomitszych mistrzów i znawców, przybędzie przez Gdańsk do Warszawy razem z modelem do Pomnika Xięcia Józefa, którego gipsowy drugi odlew kupiono do Anglii.

Kurs Listów Zastawnych
dnia 13 Marca 1829 r.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych.

Żądano	zł: 87	gr.	15
Płacono	— 87	—	5

Z Petersburga d. 13 *Lutego* D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

List z Warny pod dniem 4 b. m. zawiera następuiące szczegóły o teraźnieyszym stanie tey twierdzy: — "Kiedy woysko nasze do Warny wkroczyło, twierdza ta wystawiała widok miasta od kilku wieków spustoszonego; wszystkie domy, były albo zburzone, albo uszkodzone od kul i bomb, które rzucono podczas oblężenia; ulice zawalone zwłokami i ścierwami, wymagały naprzód oczyszczenia pod samym względem zdrowia. Uskuteczniono to w przeciągu trzech tygodni, i dopiero po dokonaniu tego dzieła można było przystąpić do naprawy warowni. Żołnierze nasi zdołali ią przywieść do stanu zupełnie obronnego w przeciągu półtora miesiąca. Ożywieni gorliwością, prawdziwie chwalebną, ukończyli w tym krótkim przeciągu czasu, wszystkie te prace, nie zrażeni ani przeszkodami, iakie sama natura naprzeciw wytrwałości ich stawiała, ani ostrością zimy. Nie można by zbyt pochwalić porządku, czystości i dobrey w całem mieście karności, szczególniey od czasu przybycia Jenerała kommenderuiącego Rotha, dowodzą-

cego woyskiem rozłożenem na prawym brzegu Dunaiu. Pod iego i Jenerała Adjutanta Gołowina pieczą, urządzono trybunał, złożony ze wszystkich znakomitszych obywateli Warny, których wybór można uważać za naypewnieyszą pomyślności publiczney rękoymię. Staranności wspomnionych Jenerałów winna iest także załoga, dwa szpitale, prawie nowo wystawione, z których ieden będzie mógł pomieścić 2000 łóżek. Obadwa te szpitale, opatrzone we wszystkie potrzeby, nie pozostawiają nic do życzenia i nie ustąpią w niczem pierwszeństwa żadnemu tego rodzaju zakładowi. Nakoniec dowódcy, ubiegając się w gorliwości, i bezprzestanku zaymując się wszystkiem, co się może przyłożyć do dobrego bytu ich woyska i Chrześcian w Warnie zamieszkałych, zamienili na Kościół ieden z meczetów mieyskich. W tey to nowey świątyni odprawił Arcybiskup Bilotey po raz pierwszy nabożeństwo i zaśpiewał *Te Deum* z powodu imienin N. Pana. W tym także dniu uroczystym, odgłos dzwonów, którego niesłyszano w Warnie od czasu wzięcia tey twierdzy przez Turków, po raz pierwszy odbił się o uszy Chrześcian. Piękny ten dzień obchodzono z naywiększą okazałością. Z dział wałowych dawano ognia, a Jenerał-Adjutant Gołowin zaprosił wszystkich urzędników i officerów na wspaniały obiad, na którym tem większa panowała wesołość, iż właśnie w tym dniu otrzymano wiadomość o wzięciu przez naszą załogę wyspy Atanazego.,,

— Dnia 15. —

Wczoray o godzinie 2giey po południu śpiewano w Kaplicy pałacu zimowego w obecności N. Cesarza Jmci, N. Cesarzowey Jeymości, J. C. M. Wielkiego Xiążęcia Następcy Tronu, uroczyste *Te Deum* na podziękowanie Wszechmocnemu za wzięcie twierdzy Turno która dnia 30 Stycznia poddała się woyskom naszym. Członkowie Rady Państwa, Dwór, Ministrowie, Senatorowie, Jenerałowie, tudzież Ciało dyplomatyczne, znaydowali się na tey uroczystości. Po *Te Deum* noszono po głównieyszych ulicach stolicy chorągwie zabrane nieprzyjacielowi, a wieczorem oświecono miasto.

Rozkazem dziennym z dnia 11go b. m. raczył N. Pan mianować Jenerała piechoty Hrabiego Langeron Szefem pułku Riayskiego piechoty.

Innym rozkazem dziennym z dnia 13go b. m. Jenerał Porucznik Zagrayski 1., Szef 1wszey dywizyi strzelców konnych, został mianowany dowódcą całey jazdy odwodowey, pod rozkazami dowódcy korpusu Jenerała Porucznika Hrabiego Witta 1go, a Jenerał Major Loszkarew 2, osad woyskowych, mianowany dowódcą 1wszey dywizyi strzelców konnych.

Wiadomości od Woyska w Turcyi z dnia 31 Stycznia.

Feldmarszałek Hrabia Witgenstein uwiadomia o rapporcie Jenerała piechoty Hrabiego Langeron, który donosi, iż twierdza Turno poddała się d. 30 Stycznia, i że 5 chorągwi i 44 dział, dostało się w moc woysk naszych. Zajęcie tey twierdzy podaje nam punkt oparcia się przy Dunaju, i zupełnie zaręcza bezpieczeństwo zachodniey Wołoszczyzny. Achmet Aga, dowódca twierdzy, z swojemi żołnierzami, błagał łaskawości N. Cesarza Jmci.

Jenerał Hrabia Langeron przybywszy d. 26go Stycznia przed twierdzę Turno, zastał przecięty cały związek między nią i prawym brzegiem Dunaju, skutkiem przyzwoitych rozporządzeń Jenerała Adjutanta Barona Geismar, który otoczył ją redutami, a przez to zrządził poddanie.

Woyska 5tey dywizyi piechoty, które z taką odwagą zdobyły twierdzę Kale, odzna-

czyły się nowemi świetnemi dziełami. Cały oddział żądał ustawicznie przypuszczenia szturmu; lecz Hrabia Langeron, będąc pewnym, iż twierdza, zewsząd ściśniona niezwłocznie się podda, wstrzymał zapał żołnierzy, i poddanie twierdzy nastąpiło bez rozlewu krwi. Ostrość pory roku, głębokie śniegi i mróz na 14 stopni, wzmagają jeszcze bardziey męstwo i wytrwałość walecznych naszych wojowników.

Gdy Jenerał Hrabia Langeron, oddawszy sprawiedliwą pochwałę postępowaniu dwóch pułków piechoty Szlisselburgskiego i Ładogskieg , które twierdzę Kale zdobyły, proponował im odmianę ich stanowiska, aby nieco wypoczęły, żołnierze odezwali się jednomyślnie, iż wziąwszy twierdzę, pragną bydź także jey obrońcami.

Oprócz trofeów woyskowych, które się dostały w moc naszę podczas wzięcia Kale, znaleziono także 3 chorągwie i 9 dział. Ogółem wzięliśmy w obu twierdzach 13 chorągwi i 87 dział.

Z Paryża d. 6 Marca.

Onegday odbyła się rada Ministrów pod prezydencyją Króla.

Wczoray nadeszło pismo do Ministerstwa spraw zagranicznych od Hr. Guilleminot z Neapolu.

Jenerał Saldanha jadł w tych dniach obiad u Ministra morskiego. — Do Hawru przybył Marg; Canne'as, udający się jako posłaniec Don Miguela do Bruxelli dla zawarcia pożyczki.

Hrabina Guilleminot wyjeżdża w tym tygodniu do swojego małżonka do Neapolu, i zapewne towarzyszyć mu będzie do Stambułu, jeśli tam powróci.

Galiota Gwiazda przybyła d. 26 Lutego z Alexandryi i Tunis z pismami do rządu. Wyprawa przeciw Algierowi zdaje się już bydź postanowiona. — Woyska, które dotąd z Morei powróciły i w Marselii odbywały kwarantannę, zaczęły się od 25go Lutego na swoje stanowiska rozchodzić.

Xżę Karol Damas, Par i wielki Podkòmórzy, umarł nocy wczorayszey w 76 roku życia.

Przy kopaniach w okolicy w Auch, dawnem Augusta Auscorum, odkryto mnóstwo pięknych szczątków starożytności, n. p. mniey więcey uszkodzone marmurowe posągi, torzos, popiersia, mozayki i t. p. Znaleziono także wiele lamp, pierścieni, rzniętych kamieni, i t. p. rzeczy. Zapewniają, iż gdy te przedmioty złączone zostaną z dawniey wykopanemi, stanowić będą mogły departamentowe muzeum.

Większość kommissyi wyznaczoney przez Izbę Deputowanych do roztrząśnienia ustawy przedłużającey monopolium tabaki, ma bydź za zniesieniem tego monopolium.

Konsul Brazyliyski w Lizbonie odebrał od Monarchy swojego zlecenie żądania przypadającey mu części spadku po Królu oycu, Janie VI. Don Miguel miał na to przez Ministra swojego Vicehrabię Santarem odpowiedzieć: że Don Pedro niema już prawa do spadku po oycu swoim, że wszystkie jego dobra są zasekwestrowane i teraźnieyszy tylko Król Portugalii może niemi rozrządzić.

Niedawno utworzył się tu związek dla rozszerzenia światła w Grecyi. Każdy członek składa rocznie do jego kassy 24 Fr.

Na wniosek Ministra morskiego N. Król Jmć wyznaczył Kapitanowi okrętowemu Angielskiemu Dillon w wynagrodzeniu za wynalezienie szczątków wyprawy wędrownika Laperouse 10,000 Fr., a roczney pensyi 4000 Fr, i krzyż Legii honorowey.

Z Madrytu d. 23 Lutego.

Gazeta Dworska zawiera w urzędowey części datowane w Pardo dnia 21 b. m. rozporządzenie Królewskie, mocą którego Kadyx ogłoszony iest wolnym portem. Okręty wszystkich w przyiaźni z Hiszpaniią żyiących narodów zawiiać mogą z iakiemi bądź towarami do tego portu i odpływać bez żadney celney opłaty, wyiąwszy kotwicowe, patentowe, świadectwa zdrowia, i t. d. które służyć maią na zastąpienie kosztów mieyscowych. Minister spraw zagranicznych odebrał rozkaz udzielić to rozporządzenie wszystkiem zagranicznym rządom, z dołożeniem, iż wszystkie obce okręty zawiiaiące, do tego portu, doznawać będą takiey samey opieki iak kraiowe. Jak tylko rozporządzenie to przez Króla podpisane zostało, wyprawiony zaraz został nadzwyczayny goniec z uwiadomieniem Jenerała Kapitana prowincyi Kadyxkiey o użytecznem tem postanowieniu.

Znaczna liczba robotników trudni się zrobieniem Tagu spławnym. Mówią także o rozpoczęciu na nowo robót do sprowadzenia wody z rzeki Jarama pod Madryt. Przedsięwzięcie to było iuż kilkanaście razy zaczenane, a nigdy nieukończone, teraz zatrudnić się nim chce municypalność Madrytu.

Angliia i Francyia wyprowadziły morzem z Kastylii przeszło za 84 mill. realów (do 21 mill. Złp.) zboża, co bardzo pokrzepiło nieszczęśliwych rolników tey prowincyi, których oczekiwała naywiększa nędza.

Owdowiała Xiężna Beiry (siostra Don Miguela) otrzymała 50,000 dukatów roczney pensyi.

Z Lizbony d. 19 Lutego.

Kilka bataliionów woyska odebrało rozkaz do wsiadzenia na okręty do wyprawy przeciw Terceira. Admirał Rosa, dowodzący tą wyprawą, udał się wczoray na fregatę dla zapowiedzenia żołnierzom, iż zapewne zastaną tam dwie Brazyliyskie fregaty; lecz spodziewa się, że za prawa Don Miguela odważnie walczyć będą. Na Angola i innych posiadłościach na brzegu Afryki został Don Miguel Królem wykrzykniony.

Dnia 15go b. m. Kardynał Patryarcha odprawił w kaplicy zamku Ajuda uroczyste nabożeństwo na podziękowanie Bogu za wyzdrowienie Don Miguela.

Ciągle zachodzą tu liczne uwięzienia. Onegday przybył tu z Porto S. Louenco i udał się zaraz do Don Miguela.

Z Londynu d. 3 Marca.

Xżę Kumberlandyi miał d. 26 Lutego długą rozmowę z Xciem Wellington. Nazajutrz znaydował się na wielkim obiedzie, który dał dla niego Hr. Bathurst. Dnia 28 odwiedził ten Xżę J. K. M. w Windsor, a potem Xcia Wellington i Lorda Eldon. — Dnia 27 Posłowie Austryjacki i Hiszpański, a dnia 28 Poseł Duński i Radca Austryjąckiego poselstwa Neumann mieli czynność w wydziale spraw zagranicznych z Hr. Aberdeen.

Lord Kanclerz onegday, a Xżę Wellington wczoray mieli długie posłuchania u J. K. Mci.

W Sobotę P. Robert Harry Inglis obrany został większością 146 głosów reprezentantem w Parlamencie Uniwersytetu Oxfordskiego. Obiór był bardzo sprzeczny i burzliwy. Upadek jednak P. Peel nie pozbawi go zasiadania w Parlamencie, gdyż zaymie mieysce jako reprezentant miasteczka Westbury.

Potwierdza się, że eskadra nasza z pod Terceiry jest odwołaną, i większa część jey okrętów powróciła iuż do Plimut: Okręt Amerykański James Cropper wysadził tam na ląd wiozących wychodniów Portugalskich mis-

mo baczności naszych fregat. Kapitan płynął prosto do naszey fregaty Palada i rozwinał swoją banderę. Kapitan Angielski, Fitzclarence udał się więc na ten Amerykański okręt, który oświadczył, iż jest z Liwerpoolu do Wirginii przeznaczony i chce tu wody nabrać, poczem doręczył mu naynowsze gazety z Liwerpoola. Z podróżnych żadnego widać niebyło, gdyż w głębi okrętu byli ukryci. Amerykanin stanął potem pod działami warowni i wysadził Portugalczyków w obliczu fregaty Palady. W powrócie oświadczył mu Kapitan Fitzclarence podziwienie względem jego zręczności. Liczba wysadzonych z tego okrętu Portugalczyków wynosi około 150, lecz inną drogą wylądowało tam jeszcze 500. Wyspa San Miguel zostawała zupełnie pod władzą Don Miguelistów: rozstrzelano tam z wyższego rozkazu 5 osób, którzy przy kieliszku śpiewali himn konstytucyyny. — Z Madeiry donoszą pod d. 19 Lutego, iż tam zachodziły gwałtowne prześladowania. Jedni tylko Anglicy byli dotąd oszczędzanemi. Z Terceira wysadzono tam około 80 Miguelistów.

W Piątek rano Kapitan A'Court przybył tu z pismem z Petersburga.

Dnia 27 Lutego przybył do Falmutu okręt Rinaldo z Mexyku, który opuścił d. 29 Grudnia Tampico, d. 17 Stycznia Vera-Cruz, a d. 30 Stycznia Hawannę i przywiózł 1 mill: 100,000 twardych piastrów. Doniesienia z Mexyku dochodzą do 11 Stycznia i miasto to cieszyło się spokoynością. Zwycięztwo tak zwanych Jorkinosów zdawało się bydź dotąd zapewnione i wiele prowincyy przyłączyło się do niego. Kongres rozpoczął d. 1go Stycznia swoje posiedzenia. Guerrero został dnia 10 Stycznia Prezydentem, a Bustamente Viceprezydentem obrany. Były Prezydent Pedraza złożył Kongressowi swóy urząd i prosił o paszport do wyjazdu z kraju. Dawni Hiszpanie będą podług wszelkiego podobieństwa z kraju wygnanemi.

— Dnia 4. —

Xiążę Wellington miewa częste posłuchania u Króla w Windsor.

Jutro wniesie P. Peell w Izbie niższey, aby ta zastanowiła się nad częścią mowy tronowey, zmierzającey do uchylenia ograniczeń Katolików Irlandskich, a gdy to nastąpi, wniesie stósowny do tego bil. Sankcyia Królewska bilu przeciw związkom Katolików ieszcze nie nastąpiła. — Do obu Izb Parlamentu nadchodzi ciągle wiele próśb przeciw żądaniu Katolików, które daią powód do żywych sporów. — Izba niższa uchwali w Piątek koszta na utrzymanie siły morskiey, w kwocie 5 mill. 378,000 Fs. o 117,000 Fs. mniey niż w roku zeszłym.

Margr. Herfford przysłał z Neapolu swóy głos za sprawą Katolików.

Związek Katolików, który się teraz rozwiązał, liczył 15,000 członków, i odbierał nietylko z Irlandyi, ale także z innych Katolickich kraiów Europy i Ameryki znaczne składki. — Podług ostatniego spisu Irlandskich Katolików, stosunek ich do innych wyznań ma się iak 17½ do 1go.

Klub Independentów w Limeryk rozwiązał się także, ponieważ cel iego dopełniony został.

Oprócz 6ciu zaszłych niedawno w Glasgowie bankructw, upadł tam ieszcze świeżo ieden dawny Dom pod nazwiskiem Cockcbot i Green, którego długi wynosić maią 50,000 funtów szterlingów.

W Ziednoczonych Stanach północney Ameryki pędzą w wielu prowincyiach wódkę z kukurucy, dodaiąc drugą połowę ryżu.

Do miasta Kap przybyli posłowie od Króla Schakki z propozycyami pokoiu.

DODATEK DO N^ro 23. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 22 MARCA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na 0°	Therm: czyli stopnie ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Marc:	cale linie	stopnie	stop:			
god: 7	27 6, 6[illegible]	— 4. 7	87	Wschodni mocny	Pochmurno	
12	„ 5, 933	— 0. 0	75	„ wicher	„ „	
17. 3	„ 5, 579	+ 0. 3	79	„ mocny	„ „	
9	„ 4, 82[illegible]	— 0. 9	88	„ „	„ „	
[illegible]	27 4, 756	— 0. 6	9[illegible]	Połud: Ws. słaby	Pochmurno	
18. 12	„ 4, 972	+ 3. 6	78	Połnocny słaby	„ „	
3	„ 5, 160	+ 3. 2	80	Połn: Za. słaby	„ „	
9	„ 6, 297	+ 0. 3	92	„ „	„ „	
7	27 6, 968	+ 0. 8	93	Połud: Za. słaby	Pochmurno	
19. 12	„ 7, 236	+ 4. 1	80	„ „	„ „	
3	„ 7, 506	+ 4. 3	76	„ „	„ „	
9	„ 8, 030	+ 0. 9	92	żadan	„ „	
[illegible]	27 8, 3[illegible]0	+ 0. 5	94	żaden	Pogoda z chmur:	
20. 12	„ 8, 523	+ 4. 7	75	Wschodni średni	Pogoda	
3	„ 8, 631	+ 5. 0	75	„ „	„ „	
2	„ 9; 100	— 0. 3	93	„ słaby	„ „	

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

— *Z Krakowa.* —

Nro 950.

SENAT RZĄDZĄCY.

Nadesłane sobie za pośrednictwem Rezydenta Nayjaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyy Króla Polskiego urządzenie, Dziennikiem Urzędowym Województwa Krakowskiego do L. 48,201 ogłoszone w przedmiocie składania dodatkowych dowodów na pretensye do Rządu Cesarsko-Austryackiego miane, jako dotyczące równie mięszkańców W. M. Krakowa z jego okręgiem, Senat nínieyszym do Publiczney wiadomości co do słowa podaje, z tym dodatkiem: iżby Strony interessowane, dowody, jeżeli jeszcze jakowe w ręku mają, na tytuł

pretensyi, w rzeczonym urządzeniu wymienioney, bądź do Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi w Senacie, bądź też bezpośrednio do Kommissyi Województwa Krakowskiego w Kielcach w terminie praekluzyinym do dnia 31 Marca b. r. oznaczonym złożyły.

W Krakowie dnia 12 Marca 1829 r.

Wodzicki.

Mieroszewski Sekr: Jen: Sen:

Odpis wierzytelny do Nru 950.

Nro 48,201. Wydz: Skarb:

Kommissya Województwa Krakowskiego.

Reskryptem Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 22 Październik r. z. Nro 222/806 z Października 1828 roku zawiadomioną została, iż w wykonaniu z obowiązań wypływających dla Rządu Królestwa Polskiego z artykułów 10 i 13 konwencyi likwidacyiney na dniu 29 Kwietnia r. z. z Dworem Wiedeńskim zawartey, Rada Administracyina Królestwa w dniu 16 Września r. z. mianowała Kommissarzem JW. Referendarza Stanu Stanisława Jagielskiego dla uskutecznienia ze strony Rządu Królestwa Polskiego tak likwidacyi dostarczeń woysku Rossyyskiemu przez mięszkańców niegdy Galicyi zachodniey i cyrkułu Zamoyskiego, a dziś Królestwa Polskiego, lub okręgu wolnego Miasta Krakowa w latach 1805/6 czynionych; jako też dla wzajemney, pomiędzy Polską i Austryą extradycyi, depozytów, kaucyi i archiwów, wedle zasad prawideł, artykułami od 10 do 28 włącznie, wspomnioney konwencyi, objętych. Przy tem nadesłała Kommissya Rządowa wyciągi z summaryuszów na zasadzie materyałów przez Kommissyą Woiewodzką dostarczonych pretensyy za superaty kass mieyskich i dokumenta do depozytu byłych kass cyrkularnych Austryackich złożone, za fundusze gromadzkie z kar pregrawacyinych i różne depozyta Instytutowe z poleceniem złożenia dowodów na dodatkowe pretensye celem przesłania ich JW. Kommissarzowi pełnomocnemu Jagielskiemu.

Gdy dowody podobnych pretensyy do Rządu Austryackiego mogą się jeszcze znaydować w rękach prywatnych, Kommissya Woiewodzka przeto na zasadzie powyżey przywiedzionego reskryptu, wzywa mięszkańców do złożenia takowych w terminie praekluzyinym do dnia 31 Marca r. b. — Kielce dnia 8 Lutego 1829 r.

(podp:) Radzca Stanu Prezes

Wielogłowski.

Witkowski, za S. J.

Z Rzymu d. 21 Lutego.

Na szóstey, siódmey i ósmey kongregacyi Kardynałów, podzielone zostały przez losy cele na *Conclave*, Mistrz obrzędów oznaczył *Breve* podług którego przystąpić mają do *Conclave.* — Posłowie: Francyi, Hiszpanii, i Niderlandów mieli mowy do Kollegium Kardynałów wyrażające żal ze śmierci Papieża, na które Dziekan Kardynałów odpowiedział.

Od granic Tureckich d. 28 Lutego.

Nedszyb-Effendy sprawujący interessa Baszy Egipskiego, wyjechał z Stambułu do Egiptu w celu wezwania Pana swojego w imieniu Porty, ażeby jak tylko można nayśpiesznie uzbroił 40,000 ludzi i z woyskiem Sułtana połączył. W podobnymże celu wysłano gońców do Syryi i Bagdadu, i ogółem nakazano wszystkim Baszom, aby mieli w gotowości swoje kontyngensa. Sułtan zdaje się nie słuchać żadnych przełożeń i jak zapewniają, P. Jaubert wyjedzie z Stambułu nic nie wskurawszy. Niedawno przybyło do Stambułu 3000 maytków z Egiptu, dla osadzenia flotty, nad uzbrojeniem którey pracują dzień

i noc; ma ona bydź na początku przyszłego miesiąca gotową do wyyścia pod żagle.

Korrespondent Norymbergski udziela z listu z Serwii następujące wiadomości:

"Położenie Serwii jest dla Chrześcijan smutne. Podzieleni jesteśmy na Katolików, Greków i Ormian, na szlachtę ziemską i włościan teyże poddanych. Nasz Xiążę Miłosz chciałby zamienić Serwiią na państwo nieuległe ani Chrześcijańskiemu, ani Tureckiemu Mocarstwu; chciałby bronić polityczney niepodległości swojey i skruszyć więzy tak obcey dyplomatyki, jako i opiekuństwa bojarow swoich. Podobnąż polityką rządzą się Bośniacy i Basza Skutary (Skodra) w Albanii, który teraz powstał przeciw Turkom. Z tego powodu Serwianie, Bośniacy i Skutarzanie spokoynie patrzeli na wszelkie dotychczasowe wypadki. Wszelkie gazeciarskie wieści o wielkich pochodach Turków z Skutary i Bosnii do Szumli, są zmyślone; ale prawdą jest, że Sułtan żąda od nas rozpuszczenia naszych żołnierzy Chrześcijańskich, aby się z nami mógł tak obchodzić, jak z Turkami swemi, albo gorzey jeszcze. Gdyby Bośniacy, Serwijanie i Albańczykowie porozumiawszy się z sobą, wspólnemi siłami uwolnić się chcieli z pod zwierzchniey władzy Islamismu, na ówczas Mahmud musiałby ustąpić z Europy. Lecz niestety! żaden Turek nie może pojąć myśli o związku z nami i równey swobody tak Turków, jak i Chrześcijan. Wszakże to położenie nie przeszkadza, iżby Bośniacy, Serwijanie i Albańczykowie nie mieli własnych planow uwolnienia się z pod władzy Sułtana. Poczytujemy za rzecz pewną, iż Sułtan żadnym sposobem oprzeć się niezdoła potędze Rossyi."

Z Pettassu d. 28 Stycznia.

Oddawna oczekiwany wyrok urządzaiący sądownictwo, ogłoszony nakoniec został. Zachodzi ciekawość iakiemi osobami Prezydent osadzi różne instancyie.

P. Fryd: Robertson, pod dowodca parowego okrętu Merkury, przybył tu w powrocie do oyczyzny. Lord Cochrane, który przed wyiazdem z Grecyi dobrze zaopatrzyć chciał Angielskich officerów, żądał, aby P. Robertson wypłacono za miesięczny żołd 30 piastrów Hiszpańskich, lecz kommissyia morska zmnieyszyła potem to żądanie na 7 piastrów, z czego P. Robertson niebył kontent.

Woyska Francuzkie naprawiaią z naywiększą czynnością zamek Morei: oprócz kompanii inżynierów, które są do tego użyte, przybranemi także są do robót żołnierze z różnych Francuzkich pułków.

Oddawnego czasu nie było w Grecyi tak deszczowney zimy, iak tego roku: wszystkie rzeki w Morei tak dalece wezbrały, iż niema dnia, aby niesłyszeć o iakowem nieszczęściu.

Archimandryta Anthimos Gazes umarł dnia 22 Lutego w 70 roku życia w Syra. Przy wybuchnieniu rewolucyi Greckiey posiadał szanowny ten starzec uzyskany przez chwalebne swoie prace w Wiedniu niemały maiątek. Winien mu świat uczony przedziwny Słownik Grecki w 3ch częściach, tłumaczenie Gramatyki umieiętności w 2ch częściach, i t. d. umieścił także wiele uczonych rozpraw w wychodzącym w Wiedniu Dzienniku Merkury, którego był długi czas redaktorem. Zaledwo Grecy powzięli myśl wydobycia się z pod jarzma Tureckiego, opuścił Wiedeń i udał się do oyczyzny. Należał do pierwszego Zgromadzenia narodowego i przez swój poiednawczy i łagodny umysł zapobiegł kilkakrotnie wybuchnieniu nieszczęsney z niebaczney namiętności pochodzącey niezgody.

W Smyrnie odzyskali Grecy kilka z dział, które Lord Byron kraiowi darował, a które

przy szturmie Missolongi dostały się w ręce nieprzyiaciela.

Jenerał Kolokotroni udał się do Gastuni, dla zaciągnienia żołnierzy i na ten cel otrzymał od rządu 27,000 piastrów Tureckich.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to jest d. 22. b. m. daną będzie wielka Melodrama z muzyką Karola Maryi Weber w 4ch aktach, pod tytułem: *Wilcza studnia*. W którey JPP. Szpringerowie będą mieli zaszczyt polecić się Prześwietney Publiczności.

W następuiącą Środę, to iest dnia 25 b. danę będzie Sceniczne dzieło w 3ch porach, pod tytułem: *Pietnaście lat*, czyli *Łukasz z pod Łukowa*.

We Czwartek, to iest dnia 26 b. m. daną będzie po raz pierwszy sławna Opera z muzyką Boieldieu z romansu Walter Scota, przez P. Scribe napisana, pod tytułem: *Biała Dama* (La dame blanche).

Opera ta stanowiąca epokę w muzyce Francuzkiey na wszystkie Europeyskie przełożona ięzyki, rozszerzyła sławę Autora; dowiodł w niey bowiem Boieldieu nie tylko gruntowney i klassyczney znaiomości muzyki; ale nadto naydelikatnieyszego smaku. Kilkadziesiąt razy raz po raz wystawiona w Paryżu dotąd ieszcze licznych znayduie słuchaczy i stała się nieiako panuiącą w świątyni dobrego gustu. Usilność zatem z iaką Dyrekcya Teatru starała się operę tę w prawdziwem świetle wystawić, nie będzie zapewne Szanowney Publiczności oboiętna, gdy znakomitego Mistrza dzieła na oyczystey scenie zobaczy.

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi &c.

Podaie ninieyszym do wiadomości, iż w skutku uchwały Senatu Rządzącego z dnia 12go Marca r. b. do Nru 1071 D. G. S. wydaney, odbywać się będzie w Biórach Wydziału Spraw Wewn: i Pol: o godzinie 10 ranney dnia 13 Kwietnia r. b. po raz trzeci publiczna Licytacyia sprzedaży na Dziedzictwo realności Szpitalney S. Ducha na Wesoły pod L. 190 przy ulicy Lubicz w Gminie 8mey M. K. sytuowaney w possessyi niegdy P. Kajetana Wytyszkiewicza będącey, a to więcey nad summę szacunkiem w kwocie Złp. 9391 gr. 16 za cały grunt i superstructa ustanowioną daiącemu, z którey połowa przy gruncie pozostanie. Gdyby zaś pretendenci byli w chęci zakupić tę realność w podzielonych częściach, na tedy Licytacyia uskutecznioną zostanie, wedle podziałów gruntu, i oszacowania objętych Obwieszczeniem z dnia 3 Stycznia r. b. do L. 557) przez Wydział Spraw Wewn: i Policyi do Dziennika Rządowego i Gazety Krakowskiey podanem.

W Krakowie dnia 19 Marca 1828 r.

Senator Prezyduiący,
Sobolewski.
Konwicki, Sekr: Wydż.

W dniu 24 Marca 1829 r. o godzinie 12 południowey, na Kleparzu przy Krakowie w Targu końskim w drodze exekucyi Sądowey odbędzie się publiczna Licytacyia, konia iednego. Chęć zatym licytować maiących, podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 19 Marca 1829 r. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

W dniu 27 Marca 1829 r. o godzinie 10tey ranney, w Krakowie przy Rynku głównym w gmachu Sukiennice zwanym w drodze exekucyi Sądowey odbędzie się Licytacyia, iako to: zegarków złotych kieszonkowych repetyerów kamertzowanych, oraz iednego srebrnego. Chęć zatym licytować maiących zaopatrzonych w gotowe pieniądze, podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 16 Marca 1829 r. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

W domu przy ulicy Brackiey pod Nrem 245 na pierwszem piętrze, znayduie się Billard z wszelkiemi rekwizytami do grania, równie i lampy do oświecenia służące, iako też i nakrycie drelisżkowe z wolney ręki do sprzedania. Można go każdego dnia od godziny 10tey zrana zobaczyć i o cenie iego w mieyscu dowiedzieć się.